

Věc: Odborný posudek

**Zjišťování synantropních druhů živočichů na budově KSÚSV
v Třešti**

objednavatel Energetická agentura Vysočiny

Zpracoval(a): Mgr. Petra Hulvová

Adresa: Úhořilka 1, Štoky 58253, telefon: +420 777 974 848

Bankovní spojení: 78-8067930217/0100

IČ: 03960862

Datum: 2. 6. 2025

1. Lokalita:

Dr. Richtra 1370/38, 589 01 Třešť

➤ Umístění posuzované budovy

2. Objednavatel:

Energetická agentura Vysočiny
Nerudova 1498/8
Jihlava 586 01
IČ: 70938334

3. Teoretický úvod:

Starší městská i vesnická zástavba představuje významný zdroj potenciálních hnízdišť pro synantropní druhy ptáků. Jedná se především o rorýse obecného, který je svým výskytem téměř výhradně vázán na lidská sídla. Rorýsi jsou věrní svým hnízdištím a při zániku je pro ně hledání nových hnízdišť spojeno se značnými obtížemi. Při rekonstrukcích budov je tedy velmi důležité dbát na zachování těchto hnízdních příležitostí. Během rekonstrukcí mohou o svá hnízdiště přicházet i další druhy například jiříčka obecná, vlaštovka obecná, kavka obecná, synantropní druhy sov a další.

Starší budovy mohou být vhodným úkrytovým biotopem i pro netopýry. V budovách můžeme nalézat pravidelně netopýra rezavého (*Nyctalus noctula*), netopýra hvízdavého (*Pipistrellus pipistrellus*), netopýra pestrého (*Vespertilio murinus*), netopýra večerního (*Eptesicus serotinus*), netopýra velkého (*Myotis myotis*) a další. Netopýři využívají úkryty často jako letní kolonie samic s

mlád'aty. Pravidelný je i výskyt v období jarních a podzimních přeletů a výskyt během hibernace (až několik set jedinců pohromadě). Někdy mohou netopýři pobývat ve stejném úkrytu dokonce i celoročně. V domech jsou tyto prostory temperovány, a to může netopýrům vyhovovat při hibernaci. Rekonstrukce domů bez provedení zoologického průzkumu většinou pro netopýry znamená nejen ztrátu úkrytů, ale často zůstávají pod novou fasádou uvězněni.

4. Metodika:

Posouzení staveb bylo provedeno podle metodiky posuzování staveb z hlediska výskytu obecně a zvláště chráněných synantropních druhů živočichů (MŽP). Cílem průzkumu bylo stanovení potřebných a důvodných opatření na ochranu živočichů.

Zoologický průzkum byl z hlediska chráněných druhů živočichů zaměřen především na ptáky a netopýry. Před vlastním průzkumem byly provedeny rešerše nálezových databází a to nálezové databáze ochrany přírody (www.portal.nature.cz), Databáze registrovaných hnízdišť synantropních druhů ptáků (rorýs obecný, jiříčka obecná, kavka obecná) (www.rorysi.cz), (www.birds.cz) a lokalit výskytu netopýrů (www.ceson.org),

Průzkum byl proveden fyzickou kontrolou interiéru i exteriéru budov a zahrnoval i nejbližší okolí budov.

Zvláštní pozornost byla věnována

- Potenciálním úkrytům v podstřeší budov
- Okolí oken
- půdě

Průzkum byl proveden odborně způsobilou osobou ve smyslu bodu 2.1 metodiky posuzování: Mgr. Petra Hulvová, ukončené VŠ studium – zoologie obratlovců, člen organizace ČSO, ČESON, pracovník Záchrané stanice Pavlov, zoolog - kraj Vysočina ve spolupráci s ornitologem Markem Kyselicou (student zoologie na VŠ)

Výskyt ptáků byl zjišťován kontrolou pomocí dalekohledu. A pomocí zanechaných pobytočných stop. Při posuzování přítomnosti netopýrů byla kontrolována přítomnost pobytočných stop, především trusu. Ve večerních hodinách proběhla kontrola s bat detektorem.

5. Stručný popis navrhovaných úprav na budovách:

Zateplení objektu, výměna výplní otvorů, alternativně FVE

6. Provedené kontroly:

Kontrola lokality byla provedena 5. 12. 2024 a 26.5.2025 - úplná kontrola (0,5h před a 1h po západu slunce) zaměřena na ptáky i netopýry.

7. Shrnutí zjištění během kontroly:

7.1. Ptáci

V nálezových databázích není v souvislosti s posuzovanou lokalitou uveden žádný záznam hnízdících ptáků ani úkryty netopýrů.

Na budově se místy nachází škvíry nebo otvory v dřevěném podbití střechy či v podstřeší (v podstřeší ale méně- mezi střechou a okapem jsou většinou umístěny mřížky zamezující vniknutí ptáků). Bylo dohledáno pouze několik štěrbin, které pravděpodobně mohli sloužit k hnízdění například vrabcům.

➤ Pohled na Z stranu budovy

➤ Pohled na S stranu budovy

➤ Pohled na V stranu budovy

➤ Ukázka jedné z menších škvír v podstřeší – dle trusu možný úkryt nebo hnízdiště vrabců.

- Absence škvr - ve větší části podstřeší je umístěna mřížka

- Menší škvíra v podstřeší

7.2. Netopýři:

Při kontrole půdy nebyly nezjištěny úkryty či stopy po pobytu netopýřů. Pravděpodobně se na půdě nevyskytují ani v minulosti nevyskytovali. Menší druhy například rohu *Pipistrellus* však mohou být ukryti v podbití, tento typ úkrytu nebylo možné zkontrolovat.

➤ Pohled na půdu budovy

Doplnění z kontroly v květnu:

Budova s dřevěným obložením a dřevěným podbitím střechy-nicméně téměř s absencí škvír v obložení či podstřeší, které by mohly sloužit jako hnízdiště vybraných druhů ptáků. Hnízdění rorýsů na objektu při kontrole v hnízdním období vyloučeno, rorýsi v okolí nezaznamenáni a navíc se jedná o poměrně nevhodnou budovu k hnízdění rorýsů-budova je relativně nízká a z jedné strany přímo sousedí se vzrostlými stromy. Na objektu v rámci kontroly nezjištěno hnízdění ani dalších druhů ptáků.

Netopýři

V rámci kontroly zaznamenáno v blízkém okolí budovy několik jedinců netopýra rezavého, nicméně vazba na posuzovaný objekt u nich nezjištěna, v okolí budovy se nachází vzrostlé stromy s dutinami, které pro ně mohou

teoreticky sloužit jako vhodné úkryty. Při průzkumu půdních prostor v zimním období také nezjištěny žádné pobytové stopy po netopýrech.

- Celkový pohled na Z stranu objektu

➤ Celkový pohled na J stranu objektu

8. Posouzení rizikových skleněných ploch z hlediska ptačích kolizí

Na přední (západní) části budovy se nachází větší skleněná plocha, která však nesousedí se zelní a zdá se, že momentálně není výrazně riziková. Zbylá okna jsou klasických velikostí a nepředstavují tedy zvýšené riziko ptačích kolizí. Pohledy na budovu po rekonstrukci zatím nejsou k dispozici a bude tedy nutné posouzení skleněných ploch zpracovat, až bude projekt k nahlédnutí.

➤ Pohled na větší skleněnou plochu. Je namířena směrem k parkovišti a silnici, kde není velký pohyb ptactva.

9. Navrhovaná opatření:

Na budově během průzkumu nebyly dohledány pobytové stopy po netopýrech ani hnízdících ptácích. Ani květnová kontrola přítomnost hnízdících ptáků nebo netopýrů nepotvrdila. Není tedy nutné navrhovat jakákoli ochranná opatření během rekonstrukce.

10. Závěr

Předložené posouzení stavby v souladu s metodikou posouzení bylo vypracováno s cílem zajistit ochranu synantropních druhů při realizaci stavebního záměru. Na budově se nenachází žádné obsazené úkryty ani hnízdiště. Není tedy nutné navrhovat ochranná opatření.

Literatura

- AOPK ČR, 2017: Návrh opatření obecné povahy. – CHKO Žďárské vrchy, Žďár nad Sázavou: 7 s.
- Andreas M., Cepáková E. et Hanzal V., 2010: Metodická příručka pro praktickou ochranu netopýrů. – 2. doplněné vydání, Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha: 70 s.
- Anděra M., 2014: Naši netopýři. – Správa jeskyní České republiky, Praha: 168 s.
- Hudec K. et Šťastný K. (ed), 2005: Fauna ČR. Ptáci 2/II. – 2. vydání, Academia, Praha.
- Hulvová P., 2019: Hnízdní populace rorýse obecného (*Apus apus*), jiříčky obecné (*Delichon urbicum*) a kavky obecné (*Coloeus monedula*) v Jihlavě – Ms., depon in: Městský úřad Jihlava: 1-34.
- Kunstmüller I. et Kodet V., 2005: Ptáci Českomoravské vrchoviny. Historie a současnost hnízdního rozšíření v Kraji Vysočina. – ČSOP Jihlava et Muzeum Vysočiny Jihlava: 1-220.
- Pelc F., 2010: Metodický pokyn sekce ochrany přírody a krajiny Ministerstva životního prostředí k postupu orgánů ochrany přírody při zajišťování ochrany hnízdní populace rorýse obecného (*Apus apus*) podle zákona č. 114/1992 Sb.,

o ochraně přírody a krajiny. – Věstník Ministerstva životního prostředí 19: 1-6.

Schröpfer L., 2008: Rorýs obecný *Apus apus*. – In: Cepák J., Klvaňa P., Škopek J., Schröpfer L., Jelínek M., Hořák D., Formánek J. et Zárybnický J. (ed): Atlas migrace ptáků České a Slovenské republiky. – Aventinum, Praha: 251-253.

Šťastný K., Bejček V. et Hudec K., 2006: Atlas hnízdního rozšíření ptáků v České republice 2001 – 2003. – Aventinum, Praha: 1-464.

Viktora L., Nová P. et Bartonička T., 2008: Ochrana rorýsů a netopýrů při rekonstrukcích budov. – ČSO, AOPK ČR et ČESON, Praha.

Viktora L., 2019a: Metodika registrace hnízd jiříčky obecné (*Delichon urbicum*). – Česká společnost ornitologická, Praha, online: <http://bigfiles.birdlife.cz/RG/MetodikaJIRICKA.pdf>, cit. prosinec 2024

Viktora L., 2019b: Metodika registrace hnízd rorýse obecného (*Apus apus*). – Česká společnost ornitologická, Praha, online: <http://bigfiles.birdlife.cz/RG/MetodikaRORYS.pdf>, cit. prosinec 2024.

MŽP, 2015: Metodika posuzování staveb z hlediska výskytu obecně a zvláště chráněných synantropních druhů živočichů. – Ministerstvo životního prostředí, Praha, online: <http://www.opzp.cz/dokumenty/276-metodika-posuzovani-staveb-z-hlediska-vyskytu-o?verze=1>, cit. prosinec 2024.

www.rorysi.cz, cit. prosinec 2024

www.rorysi.cz/rorysi/pratele_rorysu/, cit. prosinec 2024

www.ndop.nature.cz, cit. prosinec 2024

www.birsd.cz, cit. prosinec 2024